

Asia: VN/34680/2022

Lausuntopyyntö Oikeuslaitostyöryhmän alustavista toimenpide-ehdotuksista

Lausunnonantajan lausunto

1. Kommentit alatyöryhmän 1. Rikollisuus ja rikosasioiden käsittely sekä rangaistukset ja niiden täytäntöönpano ehdotuksista

Ei lausuttavaa.

2. Kommentit alatyöryhmän 2. Siviiliasioiden käsittely, sovittelu ja vaihtoehtoiset riidanratkaisukeinot ehdotuksista

Huomio kiinnittyy erityisesti pitkiin siviiliasioiden käsittelyaikoihin, joita tulisi saada lyhennettyä. Esimerkiksi vuosia kestävät riita-asiat vaativat kaikilta osapuolilta samalla tavalla pitkäaikaisesti resurssia, nostavat kustannuksia ja pitkittävät lopullisen ratkaisun saamista.

3. Kommentit alatyöryhmän 3. Hallinto-oikeudelliset asiat ja erityistuomioistuinasiat ehdotuksista

Hallintotuomioistuinten toimintaedellytysten parantaminen

Hallinto-oikeuden käsittelyaikoja pitäisi saada lyhennettyä erityisesti sosiaalihuoltoon liittyvissä yksilöasioissa.

TOIMENPIDE 69.

Mikäli päätöksenteko lapsen tahdonvastaisesta huostaanotosta siirrettäisiin hyvinvointialueen yhteyteen perustettavalle moniammatilliselle toimielimelle, tulisi huomioida

1) moniammatillisen asiantuntijaelimen riittävä ja ajantasainen lastensuojelun ja lastensuojelulain sekä muun lainsäädännön osaaminen

2) moniammatillisen toimielimen asiantuntijuuden turvaaminen: Moniammatillisessa toimielimessä tulisi olla lastensuojelun asiantuntijoiden lisäksi kasvatuksen, terveydenhuollon, lakipalveluiden asiantuntijoita, kuten myös tarvittaessa edustajia terveydenhuollosta ja muista sosiaalipalveluista, päihdepalveluista, maahanmuuttajapalveluista, poliisista tai oikeuspsykiatriasta

- 3) toimielimen riippumattomuus siten, että asiantuntijat eivät olisi työskennelleet asiassa aiemmin
- 4) toimielimen toiminnan yhdenmukaisuus ja laatu
- 5) vastuu toimielimen toiminnasta ja jatkuvuudesta sekä osaamisen ylläpitämisestä

Toimielinrakenteessa kaikki edellä todetut kokonaisuudet ja niiden huomioiminen vaikuttaa merkittävästi lapsen ja hänen läheistensä oikeusturvan toteutumiseen.

Keski-Suomen hyvinvointialue toteaa, että tahdonvastaisesta huostaanotosta päättämisen siirtäminen pois hallinto-oikeudelta voisi parantaa lapsen ja hänen läheistensä oikeusturvaa merkittävästi käsittelyaikojen nopeutumisena. Pitkät käsittelyajat nykyisessä mallissa vaarantavat merkittävästi lapsen oikeusturvaa ja hidastavat mm. lapsen ja perheen sitoutumista sijaishuoltoon sekä kuntoutumista. Toisaalta vaarana on, että käsittelyajat pitenevät, kun asian ratkaisee ensin moniammatillinen toimielin ja sen jälkeen oikeustoimi. Mallin haasteena olisi toimielimen toiminnan riippumattomuuden turvaaminen suhteessa hyvinvointialueella valmisteltuihin päätöksiin. Näin ollen tulisivat arvioida, olisiko mahdollisesti perustettavan toimielimen oltava yhteistyöalueen laajuinen.

Lisäksi Keski-Suomen hyvinvointialue toteaa, että lupa lapsen tutkimiseen voitaisiin suoraan siirtää pois hallinto-oikeuksilta, koska pykälää ei käytetä nykyisen päätöksentekomallin vuoksi. Myöskään oikeusvaikutuksiltaan päätös ei ole sen kaltainen, että se edellyttäisi ratkaisemista hallinto-oikeudessa, vaan muutoksenhakukelpoisen päätöksen voisi tehdä lastensuojelun johtava viranhaltija.

4. Kommentit alatyöryhmän 4. Oikeudellinen neuvonta ja avustaminen ehdotuksista

Ei lausuttavaa.

5. Kommentit alatyöryhmän 5. Täytäntöönpano ja Ulosottolaitoksen toiminta ehdotuksista

Ei lausuttavaa.

6. Kommentit alatyöryhmän 6. Hallinto-, henkilöstö- ja koulutusasiat ehdotuksista

Ei lausuttavaa.

7. Muita huomioita Oikeuslaitostyöryhmän alustavista toimenpide-ehdotuksista

Ei lausuttavaa.

Leppä Lasse
Keski-Suomen hyvinvointialue

Kauppinen Ella
Keski-Suomen hyvinvointialue - Konsernipalveluiden toimialajohtaja Lasse
Leppä